

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie W. A., M. A., A. B., P. B., P. C., S. D., D. G., P. K., A. L., M. L., T. L., P. L., M. Ł., Ł. Ł., M. M., R. M., R. M.1, M. P., P. P., P. P.1, M. P., J. S., D. S., M. S., P. W., P. C.,

uniewinnionych od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. i innych;
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2023 r. wniosku adw. K. K. - obrońcy M. P., o zasądzenie kosztów obrony w postępowaniu kasacyjnym oraz wniosku adw. T. W. - obrońcy A. L., o zasądzenie kosztów obrony z urzędu,

na podstawie art. 626 § 2 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

I. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz M. P. kwotę: 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy) z VAT tytułem zwrotu kosztów ustanowienia obrońcy w postępowaniu kasacyjnym;

II. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy A. L. - adw. T. W. kwotę: 1 476,00 zł (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych) z VAT, tytułem uiszczenia kosztów obrony udzielonej z urzędu;

III. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. T. W. kwotę 736,00 zł (siedemset trzydzieści sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów dojazdu na rozprawę.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt III KK 288/21, na rozprawie oddalił kasację prokuratora, wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 30 listopada 2020 r. sygn. akt IV Ka 499/20 na niekorzyść oskarżonych W. A., M. A., A. B., P. B., P. C., S. D., D. G., P. K., A. L., M. L., T. L., P. L., M. Ł., Ł. Ł., M. M., R. M., R. M.1, M. P., P. P., P.P.1, M. P., J. S., D. S., M. S., P. W., P. C.

Adw. K. K., jako obrońca z wyboru M. P., w odpowiedzi na kasację wniosła także o zasądzenie na rzecz oskarżonego zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego – w tym kosztów zastępstwa procesowego, na podstawie art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., w zw. z art. 637a k.p.k. w zw. z § 11 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (k. 21).

Adw. T. W., jako obrońca A. L. wyznaczony z urzędu, wniósł o zasądzenie kwoty 1 476,00 złotych na rzecz jego kancelarii oraz zwrotu kosztów dojazdu w wysokości 736,00 złotych popartych wyliczeniami przedstawionymi we wniosku (k. 421).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., w zakres kosztów procesu wchodzi uzasadnione wydatki strony z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy.

W świetle regulacji z art. 632 pkt 2 k.p.k., jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania w sprawach z oskarżenia publicznego koszty co do zasady ponosi Skarb Państwa. Zatem również w postępowaniu odwoławczym, jeżeli środek odwoławczy pochodzi wyłącznie od oskarżyciela publicznego - koszty procesu za postępowanie

odwoławcze ponosi Skarb Państwa (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 9 lutego 2021 r. sygn. I KO 45/20).

Wobec rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2023 r. oraz treści wniosku o zasądzenie kosztów obrony z wyboru w postępowaniu kasacyjnym, a także wniosku o zasądzenie na rzecz obrońcy kosztów obrony udzielonej z urzędu wraz z popierającymi je argumentacjami odwołującymi się do właściwych przepisów i orzecznictwa, należało zasądzić od Skarbu Państwa wskazane kwoty, w sposób, o którym mowa poniżej.

W zakresie wniosku obrońcy z wyboru ustanowionego przez oskarżonego, a następnie uniewinnionego – M. P., podstawę prawną do ustalenia wysokości wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem jednego obrońcy, stanowią przepisy ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz.U.2022.1184, t.j. ze zm.) oraz przepisy aktualnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie, tj. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800, ze zm., dalej jako rozporządzenie). W powołanym powyżej Rozporządzeniu w § 15 ust. 1 wskazano, iż opłaty stanowiące podstawę zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2-4, wobec czego przyjąć należy, iż są one podstawą do ustalenia właściwego wynagrodzenia.

W powołanym powyżej rozporządzeniu, w zakresie dotyczącym stawek wynagrodzenia, nie ma wyszczególnionej czynności prawnej polegającej na wniesieniu odpowiedzi na kasację. Najbardziej zbliżona swym charakterem spośród czynności wyszczególnionych w rozporządzeniu jest natomiast opinia o braku podstaw do wniesienia tego nadzwyczajnego środka odwoławczego (§ 11 ust. 4 pkt 2). W związku z powyższym należało na tej podstawie przyjąć wartość stawki minimalnej na kwotę 720,00 zł. W orzecznictwie prezentowany był również pogląd, że jest to czynność zbliżona do samej kasacji (zob. np. postanowienie SN z dnia 24 października 2013 r., sygn. III KK 316/13). Przyjmując takie stanowisko, wartość stawki minimalnej zamyka się również w tej kwocie, gdyż § 11 ust. 3 pkt 1 ww.

rozporządzenia ustanawia ją w wysokości 720 zł. Zasądzoną od Skarbu Państwa kwotę, wskazaną ww. przepisie należało powiększyć o podatek VAT, zatem też jej ostateczną wysokość ustalono na 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy).

W zakresie wniosku obrońcy adw. T. W. co do zasądzenia kosztów za udzieloną A. L. obronę z urzędu Sąd Najwyższy ustalił je w oparciu o § 11 ust. 2 pkt 6 wymienionego powyżej rozporządzenia. Pomimo że adw. T. W. działał jako obrońca z urzędu, Sąd Najwyższy swoje stanowisko w tym zakresie oparł o wyrażony w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 2022 r. sygn. SK 78/21 pogląd, iż: „§ 17 ust. 1 pkt 2 oraz § 17 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2019 r. poz. 18, ze zm.) są niezgodne z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3, art. 32 ust. 1, art. 2 i art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez to, że wskazane w nich stawki dla adwokatów ustanowionych obrońcami z urzędu są niższe od stawek w tych samych sprawach dla adwokatów ustanowionych obrońcami z wyboru”. W świetle powyższego stanowiska oraz wobec faktu świadczenia obrony na rzecz A. L. przez adw. T. W. przed Sądem Najwyższym kwotę tę należało określić w oparciu stawkę minimalną za obronę w tego typu postępowaniu, której wysokość przewidziano na 1 200 zł. Zasądzoną od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu kwotę należało powiększyć o podatek VAT, zatem też jej ostateczną wysokość ustalono na 1 476,00 zł (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych).

W związku z oświadczeniem adw. T. W. zawartym we wniosku o przyznanie kosztów obrony z urzędu, dotyczącym dojazdu na rozprawę w dniu 30 maja 2023 r. samochodem osobowym V. o nr rej (...) z siedziby swojej kancelarii w B. do W., a następnie powrotu do B., w którym przedstawił stosowne wyliczenie wydatków związanych z dojazdem na rozprawę, Sąd Najwyższy w oparciu o przepis art. 618 § 1 pkt 11 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej

przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 t.j. ze zm.), przyjął, że obrońca wykazał to w sposób właściwy, oparty o § 2 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U.2002.27.271 ze zm.). Wobec czego obrońcy – adw. T. W. należało przyznać zwrot kosztów dojazdu na rozprawę w wykazanej przez niego kwocie 736,00 zł (siedemset trzydzieści sześć złotych).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

(B.B.)

[ms]